

LAAJAN TURVALLISUUDEN VERKOSTON LAUSUNTO EDUSKUNNAN ULKOASIAINVALIOKUNNALLE VALTIONEUVOSTON ULKO- JA TURVALLISUUSPOLIITTISESTA SELONTEOSTA 12.10.2016

Suomi aktiivisena ja johdonmukaisena ulko- ja turvallisuuspoliittisena toimijana

Suomi on profiloitunut maailmalla aktiivisena ulko- ja turvallisuuspoliittisena toimijana, joka on johdonmukainen ja luotettava kumppani, joka uskoo tasavertaisuuteen ja pyrkii etsimään rauhanomaisia ratkaisuja ongelmiin. WISE haluaa, että Suomi on jatkossakin aktiivinen toimija, jonka osaamiseen ja kykyyn toimia rauhan ja oikeudenmukaisuuden puolesta maailmassa luotetaan.

Suomen osaaminen kriisinhallinnassa ja rauhansovittelussa

WISE korostaa kokonaisvaltaista kriisinhallintaa, jossa kriisin hallitsemiseksi käytetään kaikkia mahdollisia voimavaroja, mm. diplomatiaa, sovittelua, siviili- ja sotilaallista kriisinhallintaa, humanitaarista apua ja kehitysyhteistyötä. Kriisinhallinnassa tulee pyrkiä johdonmukaisuuteen, jonka perusteella eri instrumentit täydentävät toisiaan pysyvän, vakaan rauhan aikaansaamiseksi.

Suomi on luonut maineen maailmalla rauhanturvaamisen suurvaltana. Viime vuosina Suomen osallistuminen sotilaalliseen kriisinhallintaan on vähentynyt ja siviilikriisinhallintaan on kasvanut. Suomi on erityisesti EU:ssa johtava ja arvostettu siviilikriisinhallinnan toimija. Suomen osaaminen erityisesti oikeusvaltio-, ihmisoikeus- ja tasa-arvokysymyksissä sekä poliisin, tullin ja rajavallvonnan toiminta-alueilla on huippuluokkaa maailmassa ja tähän osaamiseen tulee panostaa myös jatkossa.

Rauhanrakentaminen on pitkäjänteistä työtä. Luottamuksen ja kunnioituksen saavuttaminen, eri osapuolten näkemysten huomioiminen ja pysyvän ja vakaan rauhan aikaansaaminen vie aikaa ja voimavaroja. Suomi on saanut perustellusti mainetta rauhanvälityksen mallimaana ja tähän tulee jatkossakin panostaa voimavaroja.

Kansainvälisiin järjestöihin panostaminen ja erityisesti ETYJin toimintaan osallistuminen

Aikana, jolloin kovan turvallisuuden keinot pitkittyneiden kriisien hallinnassa tuottavat heikosti tulosta ja aiheuttavat samalla suurta inhimillistä, sivullisten kärsimystä, ovat inhimillisistä lähtökohdista kumpuavat, kokonaisvaltaiset ja laaja-alaiset kriisinhallintamekanismit se suunta, mihin Suomenkin tulee pitkäjänteisesti viedä ulko- ja turvallisuuspoliittista ajatteluaan.

Konfliktien juurisyihin vaikuttamiseen ja niiden ehkäisykeinoihin tulee panostaa voimakkaasti. Suomen tulee jatkossakin painottaa kansainvälisten järjestöjen, erityisesti YK:n, EU:n ja ETYJin toiminnassa konfliktien ennaltaehkäisyä ja kriisien ratkaisemista rauhanomaisin keinoin. Kaikki järjestöt ovat viime vuosina kehittäneet rauhanvälityskapasiteettiaan osittain Suomen aktiivisen osallistumisen ansiosta.

Myös ETYJin Konfliktinehkäisykeskuksen (CPC) toimintoihin panostaminen on osoitus organisaation kyvystä muokata toimintaansa, kapasiteettejaan ja työkalujaan tarvittaessa joustavasti konfliktitilanteen tai konfliktin uhkan vaatimalla tavalla. Suomen tulee olla ETY-prosessin luojana mukana viemässä ETYJin laaja-alaista turvallisuuspoliittista sanomaa eteenpäin, kehittämässä ETYJin instituutioita ja työkaluja vastaamaan yhä paremmin nykyaikaisiin, uudenlaisiin turvallisuuspoliittisiin haasteisiin ja uhkiin, sekä tukemassa ETYJin roolia dialogifoorumina ja vakautta luovana ja ylläpitävänä Euroopan turvallisuusympäristön peruspilarina, kuten se on Ukrainassa toiminut, yhteistyössä EU:n ja/tai YK:n kanssa.

ETYJ on Helsinki +40- juhlavuosihankkeensa puitteissa osoittanut valmiutensa suurempaan avoimuuteen ja yhteistyöhön kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa. Suomella olisi tärkeä rooli menestyksekkään kansalaisjärjestö- ja viranomaisyhteistyön mallimaana viedä tätä mallia ETYJissä vahvasti eteenpäin. Ruohonjuuritasolta, jolla järjestöt vaikuttavat, on helpoin tukea konfliktien juurisyiden, inhimillisten epävarmuuksien, vihamielisyyksien ja eriarvoisuuden selvittämistä.

ETYJ panostaa tällä hetkellä voimakkaasti Välimeri-yhteistyöhönsä ja erityisesti nuorten mahdollisuuksien ja yhteistyön tukemiseen. Näiden tavoitteiden tulisi näkyä myös Suomen agendalla vahvoina, erityisesti konfliktien ja niiden aiheuttamien muuttoliikkeen haasteiden ratkaisemiskeinojen kartoittamiseksi laajalla kansainvälisellä rintamalla.

Yhteistyö kansalaisyhteiskunnan kanssa: kansalaisjärjestöillä laajaa asiantuntijuutta ja osaamista

Kansalaisyhteiskunta on oleellinen osa demokraattista yhteiskuntaa. Suomessa toimii useita kansalaisjärjestöjä, jotka tekevät arvokasta asiantuntevaa työtä ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla. Kansalaisyhteiskunnan toimijat tulisi nähdä entistä enemmän ammattitaitoisina osaajina, vahvuuksina ja kumppaneina.